

13-09-2012

Број: 05-05-1-2703-2/12
Сарајево, 12. септембар 2012. године

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 13. 09. 2012			
Страна/Лат. / Country	Класификација Classification	Радни Број No.	Врста Tip
01	02-05-2	1089/12	

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о успостављању функционалног блока ваздушног простора Централне Европе.

Будући да је Министарство комуникација и транспорта БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог меморандума молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о споразуму.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Ранко Нинковић

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-21-05-2-4007/11
Sarajevo, 05.09.2012. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE

11-09-2012

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE 05 05-1 2703
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o uspostavljanju funkcionalnog bloka zračnog prostora Centralne Evrope

U prilogu dostavljamo prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o uspostavljanju funkcionalnog bloka zračnog prostora Centralne Evrope koju je utvrdilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 18. sjednici, održanoj 30.08.2012. godine, kako bi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama člana 15.-17. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00) provelo postupak i donijelo Odluku o ratifikaciji navedenog Sporazuma.

Sporazum o uspostavljanju funkcionalnog bloka zračnog prostora Centralne Evrope potpisan je 05. maja 2011. godine na Brdu kod Kranja.

U ime Bosne i Hercegovine Sporazum je potpisao ministar komunikacija i prometa BiH mr. Rudo Vidović, a za ostale zemlje potpisnice (Republika Austrija, Republika Hrvatska, Češka Republika, Republika Mađarska, Slovačka Republika, Republika Slovenija) odgovarajući ministri komunikacija i transporta.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donijelo Odluku o prihvatanju Sporazuma o uspostavljanju funkcionalnog bloka vazdušnog prostora Centralne Evrope, i određivanju potpisnika, na 7. hitnoj sjednici održanoj 04. maja 2011. godine (broj Odluke: 01-50-1-1420/11 od 04.05.2011.g.).

S poštovanjem,

MINISTAR
dr. Zlatko Lagumdžija

Prilog:
kao u tekstu

**СПОРАЗУМ О УСПОСТАВЉАЊУ
ФУНКЦИОНАЛНОГ БЛОКА ВАЗДУШНОГ
ПРОСТОРА
ЦЕНТРАЛНЕ ЕВРОПЕ**

РЕПУБЛИКА АУСТРИЈА,

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА,

РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА,

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА МАЂАРСКА,

СЛОВАЧКА РЕПУБЛИКА,

РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА,

у даљем тексту назване "државе уговорнице",

Преамбула

ИМАЈУЋИ У ВИДУ да је иницијатива за јединствено европско небо (SES) покренута да би се унаприједили постојећи стандарди безбједности ваздушног саобраћаја, да би се допринијело одрживом развоју система ваздушног превоза, те да би се побољшао укупни учинак управљања ваздушним саобраћајем и услуга ваздушне пловидбе за општи ваздушни саобраћај у Европи, у намјери да се испуне захтјеви свих корисника ваздушног простора;

БУДУЋИ да ће се циљеви SES-а *inter alia* остваривати помоћу функционалних блокова ваздушног простора који се заснивају на оперативним потребама и успостављају без обзира на државне границе, гдје ће услуге ваздушне пловидбе бити вођење учинком и побољшаване са намјером да се унаприједи сарадња међу пружаоцима услуга ваздушне пловидбе;

ПОТВРЂУЈУЋИ да је ваздушни простор Централне Европе од велике важности у управљању ваздушним саобраћајем у Европи и да ће свако побољшање остварено у његовом обликовању, управљању њиме или у пружању услуга ваздушне пловидбе допринијети бољем протоку саобраћаја не само у Централној Европи;

ЖЕЛЕЋИ да се примјена SES-а не ограничи само на државе чланице EU и да подржи његову примјену на земље које нису чланице Европске Уније;

ПРИЗНАЈУЋИ да закључивање неког споразума о успостављању и примјени функционалног блока ваздушног простора не смије утицати на принцип да свака држава има потпуни и искључиви суверенитет над ваздушним простором изнад своје територије нити на способност сваке државе да користи своја права која се односе на безбједност и одбрану у свом националном ваздушном простору;

ПРИЗНАЈУЋИ да ће национално надзорно тијело сваке државе уговорнице успоставити одговарајућа рјешења за уску међусобну сарадњу да би се осигурао одговарајући надзор над пружаоцима услуга ваздушне пловидбе који посједују важећи сертификат и који пружају услуге ваздушне пловидбе у ваздушном простору који потпада под надлежност држава уговорница;

ПРИЗНАЈУЋИ слободу одлучивања сваке државе уговорнице при оцртавању обима ваздушног простора и при утврђивању услуга ваздушне пловидбе које ће бити обухваћене овим Споразумом;

ИЗРАЖАВАЈУЋИ своју вољу да сарађују на примјени SES-а тако да се његови циљеви могу остваривати и да корисници ваздушног простора могу имати користи од примјене;

ПОШТУЈУЋИ услове који проистичу из регионалних споразума закључених са Међународном организацијом за цивилно ваздухопловство и поштујући регионалне споразуме који су постојали када је на снагу ступила Уредба о пружању услуга;

ТЕЖЕЋИ ка стварању правне и институционалне основе за функционални блок Централне Европе (FAB CE) који треба да буде успостављен међу државама уговорницама;

ПОШТУЈУЋИ да успостављање FAB-а CE не доводи у питање области информативне контроле летења (FIR-ове) које је признао ICAO, те да ће државе уговорнице задржати одговорност према ICAO-у у оквиру географских граница FIR-ова које им је ICAO повјерио

се овако договарају:

Члан 1

Дефиниције

1. У овом Споразуму, сем ако није другачије наведено, појам:

(а) "ваздушни простор FAB-а CE" означава ваздушни простор који обухвата прихваћени ваздушни простор сваке државе чланице;

(б) "услуга FAB-а CE" означава сваку услугу ваздушне пловидбе коју су државе уговорнице утврдиле у Анексу 2 уз овај Споразум која ће се пружати у вези са њиховим прихваћеним ваздушним простором, а која не подлијеже било каквим резервама у складу са чланом 20(1)(б);

(ц) "прихваћени ваздушни простор" означава, кад се ради о свакој држави уговорници, ваздушни простор у надлежности државе уговорнице, који је та држава уговорница одредила у Анексу 1 уз овај Споразум, а који не подлијеже било каквим резервама у складу са чланом 20(1)(б);

(д) "NSA сертификације" означава, кад се ради о одређеном пружаоцу услуга ваздушне навигације (ANSP), национално надзорно тијело (NSA) које је именovala или успоставила држава уговорница, које је сертифициовало тај ANSP;

(е) "NSA територије" означава, кад се ради о одређеном дијелу ваздушног простора, NSA-у коју је именovala или успоставила држава уговорница која има надлежност над тим дијелом ваздушног простора;

(ф) "одлучујући датум" означава 30. јуни 2012. или датум ступања на снагу овог Споразума, које год наступи касније.

2. Осим ако се не наведе другачије, или ако контекст не захтијева другачије, остали појмови и изрази у овом Споразуму се тумаче у складу са њиховом употребом и тумачењем у одговарајућим прописима усвојеним на основу Уговора о функционисању Европске уније и на основу Међународне конвенције о цивилном ваздухопловству.

Члан 2

Циљ

Циљ овог Споразума је да се успостави функционалан блок ваздушног простора, донесу правила и поступци за његову примјену, функционисање и даљи развој да би се постигла усклађеност са SES-ом и успоставиле одговарајуће управне и руководне структуре.

Члан 3

Суверенитет

1. Овај споразум не доводи у питање потпуни и искључиви суверенитет држава уговорница над ваздушним простором изнад њихове територије.
2. Ништа из овог Споразума не доводи у питање, нити утиче на права и обавезе држава уговорница било из Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству било из других међународних споразума у којима је било која од њих уговорна страна.

Члан 4

Безбједност и одбрана

Одредбе овог Споразума не доводе у питање националне захтјеве држава уговорница везане за јавни ред и мир, јавну безбједност и интересе везане за одбрану, те свака држава уговорница има право да примијени сваку мјеру у обиму који је потребан да би се заштитили кључни интереси политике безбједности и одбране. Даље, свака држава уговорница има право да очува војне операције и обуку, или друге врсте летења војне авијације (ОАТ) у складу са својим националним правилима или прописима кад год је примјена овог Споразума штетна по њихово безбједно и ефикасно одвијање (*performance*).

Члан 5

Успостављање функционалног блока ваздушног простора

Државе уговорнице овим успостављају блок ваздушног простора Централне Европе (FAB CE). Овај Споразум се примјењује на ваздушни простор FAB-а CE у обиму (*to the extent*) услуга FAB-а CE.

Члан 6

Тијела FAB-а CE

1. Државе уговорнице се слажу са успостављањем сљедећих тијела FAB-а CE :
 - (а) Савјет FAB-а CE ;

- (б) Заједнички цивилно војни комитет за координацију ваздушног простора (JCMACC);
- (ц) Комитет за координацију између националних надзорних тијела (NSACC);
- (д) Остала тијела која успостави Савјет FAB-а СЕ која су неопходна за примјену, функционисање и даљи развоја FAB-а СЕ .

2. Горе наведена тијела немају својство правног лица.

Члан 7

Савјет FAB-а СЕ

1. Савјет FAB-а СЕ је успостављен као заједничко тијело за доношење одлука за потребе примјене, функционисања и даљег развоја овог Споразума.
2. Савјет FAB-а СЕ се састоји од представника држава уговорница. Свака држава уговорница може именовати неколико делегата да би се омогућило да буду представљени и цивилно и војно ваздухопловство. Свака држава уговорница има један глас.
3. Сваки пружалац услуга ваздушне пловидбе, задужен за било који дио ваздушног простора FAB-а СЕ има право да именује представника да као посматрач присуствује састанцима Савјета FAB-а СЕ .
4. Савјет FAB-а СЕ , у оквиру дјелокруга овог Споразума, предузима мјере које су неопходне да се осигура примјена, функционисање и даљи развоја FAB-а СЕ да би се осигурало да испуњава захтјеве и остварује циљеве постављене у SES прописима, укључујући усклађеност са шемом учинка и циљевима постављеним у њој.
5. Савјет FAB-а СЕ разматра, дискутује о, и усваја одлуке о сљедећим питањима:
 - (а) Формулисање и одобравање принципа FAB-а СЕ , циљева и политике на стратешком нивоу за унутрашња и вањска питања FAB-а СЕ , укључујући али не ограничавајући се на:
 - (i) обликовање ваздушног простора (*design*);
 - (ii) управљање ваздушним простором (ASM);
 - (iii) услуге ваздушне пловидбе (ANS);
 - (iv) управљање протоком саобраћаја (ATFM);
 - (v) супервизију и надзор над безбједношћу летења везане за ANS, ATFM, ASM и обуку и лиценцирање особља;
 - (б) приједлоге за измјену и допуну или раскид овог Споразума;
 - (ц) свој властити пословник о раду;
 - (д) успостављање других тијела поменутих у члану 6, став 1., тачка (д);
 - (е) опис задатака тијела успостављених према члану 6, став 1., тачке (б), (д) и њихове измјене и допуне;
 - (ф) сва друга питања сличне природе са циљем да се остваре циљеви овог Споразума.

6. Савјет FAB-а CE такође разматра, дискутује о, и усваја мјере о сљедећим питањима:

- (а) усвајање општих планова и мјера везаних за примјену, даљи развој и функционисање FAB-а CE ;
- (б) ванредне/непредвиђене ситуације;
- (ц) усклађивање шеме накнада;
- (д) успостављање зоне(а) накнада које се простиру преко националних граница;
- (е) усклађивање правила о ANS, ATFM, ASM, обуци и лиценцирању одговарајућег особља и правилима летења, укључујући усклађивање објављених одступања од ICAO стандарда;
- (ф) планови учинка;
- (г) његовање и олакшавање сарадње међу ANSP-има са циљем побољшања њиховог учинка у FAB-у CE;
- (х) сва друга питања сличне природе са циљем да се остваре циљеви овог Споразума.

7. Мјера поменута у ставу 6 горе мора бити у складу са одлукама које је већ усвојио Савјет FAB-а CE , осим ако овдје није другачије одређено.

8. Савјет FAB-а CE се састаје када га сазове његов предсједавајући или на захтјев двије државе уговорнице.

9. Савјет FAB-а CE одлуке и мјере усваја консенсусом. Када се консенсус не може постићи, Савјет FAB-а CE одлуке и мјере усваја гласањем у складу са сљедећим правилима:

- (а) за одлуке је потребна једногласност држава уговорница и оне се мијењају и допуњују или опозивају једино другом одлуком;
- (б) мјере захтијевају просту већину држава уговорница и мјењају се и допуњују или опозивају само другом мјером. Таква мјера, којом се врши допуна и измјена или се опозива мјера, захтјева просту већину држава уговорница. Држава уговорница или државе уговорнице које су усвојиле мјеру којом се врши измјена и допуна/опозива првобитна мјера, а које су усвојиле првобитну мјеру, су обавезане првобитном мјером у односу на државу уговорницу или државе уговорнице које су усвојиле само првобитну мјеру:

(i) у току периода примјене првобитне мјере; или

(ii) у току једне године (прелазни период) након усвајања мјере којом се врши измјена и допуна /опозив мјере када у првобитној мјери није одређен период примјене.

Држава уговорница или државе уговорнице које је обавезивала првобитна мјера, али нису гласале за мјеру којом се врши њена допуна и измјена или опозив су и даље обавезане првобитном мјером, сем ако у случају (ii), било која од њих назначи другачије за вријеме након прелазног периода.

(ц) свака држава уговорница која нема представника на састанку има право да гласа писменим путем; ако никакав одговор не стигне у року од 21 дана након

пријема приједлога одлуке или мјере, сматра се да је глас такве државе уговорнице потврдан.

10. Сем ако другачије није одређено у овом Споразуму или у датој одлуци, одлуке су обавезујуће за све државе уговорнице. Сем ако није другачије одређено датом мјером, мјере су обавезујуће за све државе уговорнице које су гласале за ту мјеру. Мјера не обавезује државу уговорницу која није гласала за дату мјеру, сем ако држава уговорница у било ком тренутку не обавијести Савјет FАВ-а СЕ да од одређеног датума сматра да је обавезана мјером у вези са цијелим или одређеним дјеловима њеног прихваћеног ваздушног простора и свим или одређеним услугама ваздушне пловидбе које се пружају у њеном прихваћеном ваздушном простору.

11. Усвајање мјере не спријечава двије или више држава уговорница, које нису гласале за мјеру, да закључе и примјењују одговарајуће флексибилно рјешење у складу са чланом 10 овог Споразума.

12. Свако рјешење усвојено по питањима набројаним у ставу 6 се сматра мјером без обзира на то како је насловљено и без обзира на то да ли је стварно усвојено консенсусом, једногласно или већином.

13. Свака држава уговорница правовремено примјењује сваку мјеру и одлуку у свом националном законодавству или на други начин осигурава њихову ефективну примјену.

14. Кад предложена одлука или мјера не утиче на прихваћени ваздушни простор државе уговорнице или АNS услуге које је држава уговорница укључила у Анекс 2, таква држава уговорница нема право гласа и не сматра се државом уговорницом из става 9 и 10, под условом да:

(а) Та одлука/мјера не укључује међувезе са прихваћеним ваздушним простором државе уговорнице;

(б) Та одлука/мјера је у складу са одлукама/мјерама које је усвојила та држава уговорница.

Та одлука/мјера није обавезујућа за ту државу и ни на који начин не ограничава нити спријечава ту државу уговорницу да усвоји одлуку/мјеру о питањима и дјелокругу набројаним у ставовима 5 и 6 горе.

У случају резерви из члана 20, исто важи *mutatis mutandis* у периоду након двије године од одлучујућег датума.

Члан 8

Заједнички цивилно војни комитет за координацију ваздушног простора (JC-MAСС)

Заједнички цивилно војни комитет за координацију ваздушног простора се састоји од представника цивилног и војног ваздухопловства држава уговорница чији циљ је, *inter alia*, стратешка координација националног АSM-а и политике дизајнирања ваздушног простора, процеса АТFCM-а и цивилно-војне сарадње свих FАВ СЕ држава. JC-MAСС је одговоран Савјету FАВ-а СЕ .

Члан 9

Комитет за координацију између националних надзорних тијела (NSA CC)

Комитет за координацију између националних надзорних тијела се састоји од представника националних надзорних тијела (NSA-а) који врши задатке надзора у ваздушном простору FAB-а CE са циљем извршавања задатака одређених у члану 14. NSA CC је одговоран Савјету FAB-а CE . Таква одговорност не доводи у питање непристрасно, независно и транспарентно остваривање права појединачних NSA-а.

Члан 10

Флексибилна рјешења

1. Двије или више држава уговорница које желе да развијају и примјењују, међусобно или међу пружаоцима услуга који пружају FAB CE услуге у њиховом прихваћеном ваздушном простору, даља рјешења за повећање нивоа усклађености, учинка или сарадње могу у складу са овим ући у флексибилна рјешења.
2. Таква рјешења не смију утицати на права и обавезе оних држава уговорница које не учествују у таквим рјешењима и не смију бити у супротности са одлукама које је већ усвојио Савјет FAB-а CE и са нивоом усклађености који је већ достигнут међу државама уговорницама које учествују у поједином рјешењу и других држава уговорница.

Члан 11

Услуге ваздушне пловидбе

1. Свака држава уговорница обезбјеђује да се услуге FAB-а CE пружају у њеном прихваћеном ваздушном простору.
2. Осим ако овдје није другачије изричито наведено, не сматра се да било шта из овог Споразума нити мјере усвојене у складу са њим ограничавају могућности сарадње ANSP-а који пружају услуге у FAB-у CE.

Члан 12

Заједничко одређивање

1. Свака држава уговорница има право да одреди, и опозове или допуни и измјени, у цјелини или дјеломично, одлуку о одређивању једног или више пружалаца контроле летења који ће пружати услуге контроле летења у њеном прихваћеном ваздушном простору. Депозитар се писмено обавјештава о таквом одређивању, опозиву или измјени и допуни.
2. Дате државе уговорнице примјењују мјере Савјета FAB-а CE којим се успостављају прекогранични сектори или:
 - (а) путем договарања, на билатералној или мултилатералној основи, у складу са ставом 1 овог члана, о одређивању пружаоца услуга контроле летења за дати прекогранични сектор или секторе; или
 - (б) осигуравајући да дати пружаоци услуга контроле летења склопе одговарајуће споразуме за пружање услуга контроле летења у датом прекограничном сектору или секторима и да их одобре дате државе уговорнице.

3. Сматра се да су све заинтересоване државе уговорнице заједнички одредиле пружаоца(е) услуга контроле летења из става 1 од датума кад депозитара обавијесте о одређивању док не дође до измјене и допуне или опозива дефинисаног у ставу 1.

4. Државе уговорнице на чији ваздушни простор се односе споразуми између пружалаца услуга контроле летења о пружању АТS услуга су и даље искључиво одговорне за одобравање таквих споразума, било да су пружаоци одређени по овом Споразуму или не. Било које двије или више сусједних држава могу направити одговарајућа рјешења или склопити споразуме везане за давање таквог одобрења.

5. Свака држава уговорница која намјерава да делегира надлежност за успостављање и/или пружање услуга контроле летења у ваздушном простору FАВ-а СЕ некој другој држави, која није уговорница по овом Споразуму, осигурава да се ова друга придржава свих одредби овог Споразума.

Члан 13

Ваздушни простор

1. Ваздушним простором FАВ-а СЕ управљају државе уговорнице као што је одређено у даљем тексту.

2. Овај Споразум не утиче на право сваке државе уговорнице да примијени концепт флексибилног коришћења ваздушног простора када резервише, ограничава или на други начин организује дефинисане запремине ваздушног простора које се не простиру преко њеног прихваћеног ваздушног простора, да би га искључиво или посебно користили војни корисници и/или ваздухоплови за летење по правилима (OAT). Ипак, ова ограничења и резервације ваздушног простора, када имају значајан утицај на токове цивилног саобраћаја, се координишу преко ЈС МАСС-а у складу са процесом координисања који ће дефинисати ЈС МАСС.

Члан 14

Надзор

1. NSA које је извршило сертификацију врши сав надзор и надзор безбједности летења над датим ANSP-ом кад се ради о пружању било које услуге FАВ-а СЕ у том дијелу ваздушног простора FАВ-а СЕ, који не спада у надлежност државе уговорнице која је именovala NSA-у сертификације.

2. Територијална NSA има право да тражи ревизије и да непосредно учествује у свим пословима надзора које врши NSA сертификације у обиму у ком су задаци који се извршавају везани за пружање услуга FАВ-а СЕ у ваздушном простору FАВ-а СЕ који је у надлежности територијалне NSA. NSA сертификације посвећује дужну пажњу приједлозима и коментарима који долазе од територијалне NSA. ANSP који је под надзором NSA-е сертификације омогућава територијалној NSA да оствари ово своје право.

3. Територијална NSA обавјештава NSA-у сертификације о правилима и поступцима који се примјењују на пружање услуга FАВ-а СЕ у ваздушном простору који спада под њену надлежност.

4. Државе уговорнице међусобно признају све налазе, закључке и одлуке које донесе NSA сертификације у вези са FAB CE услугама које пружа дати ANSP у дијелу ваздушног простора FAB-а CE, који не спада у надлежност државе уговорнице која је именovala NSA-у сертификације. У случају да NSA сертификације донесе налаз, закључак или одлуку не посвећујући дужну пажњу одговарајућим правилима и поступцима из става 3 која јој је доставила територијална NSA, држава уговорница која је именovala територијалну NSA има право да не призна такав налаз, закључак или одлуку, а ако сматра неопходним и суспендује примјену овог члана и сходно томе поново преузме надлежност за надзор и надзор безбједности летења.

5. Државе уговорнице осигуравају закључивање писаног Споразума о сарадњи NSA-а који одређује детаљне услове за остваривање права и обавеза њихових NSA-а према овом члану и за размјену и одашиљање информација везаних за безбједност летења.

6. Ставови 1 до 5 се примјењују *mutatis mutandis* на надзор безбједности летења у АТФМ-у и АСМ-у. NSA која је надлежна за надзор безбједности летења је NSA државе уговорнице на чијој територији организација која пружа АТФМ или АСМ на тактичком нивоу има главно пословно сједиште.

7. Када се све заинтересоване NSA-е, које издају дозволе, договоре и испуне све одговарајуће захтјеве и поступке, свака NSA која издаје дозволе, која је надлежна за било који дио прекограничног сектора има право да изда одобрење јединици за цијели прекогранични сектор. Заинтересоване државе уговорнице међусобно признају таква одобрења јединици.

8. Овај члан се не примјењује на надзор и надзор безбједности летења везане за пружање било којих услуга FAB-а CE које пружа било који ANSP осим оних које је сертифицивала нека NSA државе уговорнице.

Члан 15

Финансијска рјешења

Свака држава уговорница сноси своје властите трошкове везане за примјену, функционисање и даљи развој FAB-а CE .

Члан 16

Приступање државе Споразуму FAB CE

1. Овом Споразуму може приступити било која држава чланица ЕУ или било која уговорна страна из Споразума о заједничкој европској ваздухопловној области, под условом да њихов ваздушни простор граничи са ваздушним простором FAB-а CE .

2. Ово приступање међусобним писменим пристанком одобравају државе уговорнице.

Члан 17

Допуне и измјене

Овај Споразум се може допунити и измијенити међусобним писменим одобрењем држава уговорница.

Члан 18

Повлачење државе уговорнице из Споразума FAB CE

1. Свака држава уговорница се може повући из овог Споразума путем писменог обавјештења депозитару.
2. Повлачење ступа на снагу годину дана од датума на који депозитар прими обавјештење. У току тог периода друге државе уговорнице предузимају неопходне мјере да реконфигуришу ваздушни простор и пружање услуга FAB-а CE. Држава уговорница која се повлачи сноси трошкове повлачења које имају друге државе уговорнице у току прелазног периода, а који су у вези са реконфигурацијом ваздушног простора FAB-а CE и пружањем услуга FAB-а CE, које државе уговорнице иначе не би имале.

Члан 19

Раскид

1. Овај Споразум се може раскинути међусобним писменим одобрењем држава уговорница.
2. Раскид не ступа на снагу прије него што буду измирене све међусобне обавезе држава уговорница по овом Споразуму.

Члан 20

Резерва

1. Свака држава уговорница, по потписивању овог Споразума или скупа са актом о ратификацији, прихватању или одобравању може доставити следеће резерве:

(а) овај Споразум се не примјењује на један или више одређених дјелова њеног прихваћеног ваздушног простора изузев ваздушног простора обласне контроле летења; и/или

(б) овај Споразум се не примјењује на једну или више услуга (или њених дјелова) које се пружају у вези са њеним прихваћеним ваздушним простором, а које су набројане у Анексу 2, изузев:

- (vi) услуга обласне контроле летења,
- (vii) услуга комуникације, навигације и надзора потребне за обласну контролу летења,
- (viii) међувеза између обласних служби контроле летења и служби ваздухопловних информација,
- (ix) међувеза између обласних служби контроле летења и метеоролошких служби и

(x) међувеза између обласних служби контроле летења и служби потраге и спашавања.

2. Свака држава уговорница може у потпуности или дјеломично повући своје резерве у било ком тренутку након што овај Споразум ступи на снагу за ту државу уговорницу.

3. Резерва или њено повлачење ступа на снагу кад га прими депозитар.

Члан 21

Суспензија

1. Ради заштите основног јавног реда и мира, јавне безбједности и интереса одбране или кад је другачије одређено у овом Споразуму, свака држава уговорница има право да суспендује примјену Споразума или његових дјелова. Она о суспензији одмах обавјештава депозитара.

2. Држава уговорница која је извршила суспензију је окончава чим престану да постоје разлози за суспензију и обавјештава депозитара о престанку суспензије.

Члан 22

Рјешавање спорова

1. Сваки спор који настане између двије или више држава уговорница везан за тумачење, примјену или провођење овог Споразума, укључујући његово трајање, ваљаност или раскид, који се у року од шест мјесеци не може ријешити непосредним преговарањем или на неки други начин, се упућује на арбитражу Сталном арбитражном суду у Хагу у складу са опционим правилима за арбитражу наведеног Суда.

2. Број арбитра је три. Ако је више од двије државе уговорнице стране у спору, ове стране се требају договорити о одабиру тројице арбитра; стране у спору сnose трошкове арбитраже у једнаком износу. Ако у року 60 дана након пријема обавјештења о арбитражи стране у спору не именују три арбитра, свака страна може тражити од генералног секретара сталног арбитражног суда да именује арбитра.

3. Језик арбитраже је енглески језик. Мјесто арбитраже је Хаг. Међународни биро Сталног арбитражног суда служи као регистар и пружа оне административне услуге које наложи Стални арбитражни суд.

Члан 23

Ступање на снагу

1. Државе уговорнице ратификују, одобравају или прихватају овај Споразум. Акти о ратификацији, одобравању или прихватању се депонују у Републици Словенији, која се овим одређује за депозитара.

2. Депозитар обавјештава сваку државу уговорницу посебно о:

- (а) Сваком депоновању акта о ратификацији, одобравању или прихватању;
- (б) Датуму ступања на снагу овог Споразума;

- (ц) Сваком повлачењу из или суспензији овог Споразума или његовог дијела, скупа са њиховим датумом и датумом њиховог ступања на снагу;
- (д) Свакој резерви, скупа са њеним датумом и датумом њеног повлачења;
- (е) Раскиду овог Споразума.

3. Овај Споразум ступа на снагу шездесетог дана након датума кад најмање двије сусједне државе уговорнице депонују акт о ратификацији, одобравању или прихватању.

4. Кад се ради о било којој другој држави уговорници, овај Споразум ступа на снагу шездесетог дана након датума кад она депонује акт о ратификацији, одобравању или прихватању.

Члан 24

Привремена примјена

1. Државе уговорнице се овим слажу, под условима из обавезних одредби њиховог националног права, да се осим одредби из чланова 5, 12, 14, 16-19, 21 и 22, овај Споразум привремено примјењује међу свим потписницама од датума потписивања до одлучујућег датума.

2. Одлуке које се усвоје прије одлучујућег датума постају обавезујуће за сваку појединачну потписницу када овај Споразум ступи на снагу за ту потписницу.

3. Мјере које се усвоје прије одлучујућег датума постају обавезујуће за сваку појединачну потписницу када овај Споразум ступи на снагу за ту потписницу, под условом да је потписница гласала за ту мјеру.

4. Потписнице које најкасније до одлучујућег датума не ратификују Споразум имају право да учествују на састанцима Савјета FАВ-а СЕ и других тијела као посматрачи, без права гласа.

5. Кад се ради о било којој појединачној потписници са статусом посматрача, одлуке које Савјет FАВ-а СЕ усвоји након одлучујућег датума постају обавезујуће за ту потписницу када Споразум ступи на снагу, осим ако та потписница не обавијести другачије прије или при депонувању акта о ратификацији Споразума .

Члан 25

Анекси уз Споразум

Одредбе садржане у анексима уз овај Споразум чине његов саставни дио.

Члан 26

Регистрација у ICAO-у

Депозитар региструје овај Споразум и све измјене и допуне овог Споразума у ICAO-у.

У знак прихватања наведеног, доље потписане овлашћене стране потписују овај Споразум.

Списак анекса

Анекс 1: Утврђивање ваздушног простора

Анекс 2: Услуге ваздушне пловидбе

Сачињено у Брду код Крања, дана 05. маја 2011. године, на енглеском језику.

•
•
За Републику Аустрију

За Босну и Херцеговину

За Републику Хрватску

За Чешку Републику

За Републику Мађарску

За Словачку Републику

За Републику Словенију

АНЕКС 1

Утврђивање ваздушног простора

Овај Споразум се, изузев ако је другачије одређено у овом Споразуму, примјењује у ваздушном простору у надлежности држава уговорница, који се дефинише као ваздушни простор овако одређен:

Држава уговорница	Бочне границе	Вертикалне границе
Република Аустрија	FIR Беч	GND – НЕОГРАНИЧЕНО
Босна и Херцеговина	FIR Сарајево	FL165 - НЕОГРАНИЧЕНО
Република Хрватска	FIR Загреб	FL 205 - НЕОГРАНИЧЕНО
Чешка Република	FIR Праг	GND – НЕОГРАНИЧЕНО
Република Мађарска	FIR Будимпешта	GND – НЕОГРАНИЧЕНО
Словачка Република	FIR Братислава	FL195 – НЕОГРАНИЧЕНО
Република Словенија	FIR Љубљана	FL175 – НЕОГРАНИЧЕНО

АНЕКС 2

Услуге ваздушне пловидбе

Осим ако је другачије одређено Споразумом, Споразум се примјењује на пружање следећих овдје набројаних услуга ваздушне пловидбе у прихваћеном ваздушном простору датих држава уговорница.

Држава уговорница	Услуге ваздушне пловидбе
Република Аустрија	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Босна и Херцеговина	Обавезне услуге из члана 20
Република Хрватска	Обавезне услуге из члана 20
Чешка Република	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Република Мађарска	ATS, CNS, AIS, SAR, MET
Словачка Република	Обавезне услуге из члана 20
Република Словенија	Обавезне услуге из члана 20